

PROZA

Brina Švigelj-Mérat

Con brio

(Odlomek iz romana)

29. "Ali je v zvezi z vašim srcem?" me je po telefonu vprašal Eli Benjamin, zdravnik, ki mi je nadziral padce in skoke arterialnega pritiska in me redno opozarjal na kardinalno nesrečo. Kardiološko, me je popravljaj. Kardinalno, sem ponavljaj. Kardiološka nesreča je lahko le kardinalna. Stop, konec, zavesa. Prav, prav, razlog več, da skrupulozno sledite predpisani terapiji, je imel navado reči. Eli Benjamin, mlad, plah splošni zdravnik, ki se je zanimal ne le za medicino, ampak strastno tudi za astrofiziko, mi je pred nekaj leti poslal pismo, povezano z Agato oziroma njenimi astrofizikalnimi teorijami. S tenko, stisnjeno pisavo mi je razložil, da ga je roman pretresel, še posebno njegov konec, kakršnega res ni pričakoval – umreti tako sredi ulice, za mizo kavarniške terase, v rokah tega mladeniča, ki je pravzaprav kriv njene smrti – da pa se ne more strinjati z Agatinimi astrofizikalnimi teorijami, ki so ne samo znanstveno nerigorozne, ampak tudi popolnoma fantazijske. Zamisel o supernovi, ki se prikaže na nebu sredi belega dne, in to v hipu Agatine smrti, je zelo poetična, sicer pa iz trte zvita. Ne vem več, zakaj sem mu odgovoril na njegovo pisemce – morda zaradi stisnjene pisave in njegovega podpisa, ki je bil, kot bi s tremi potezami izrisal svoj obraz. Njegov obraz je bil v resnici podolgovat, z ravnimi ustnicami in špranjastimi očmi. Srečala sva se v kavarni blizu

Farkasove pisarne in pozneje celo skupaj kosila. Dal mi je svojo vizitko in bil od najinega prvega skupnega kosila naprej moj osebni zdravnik. "Ne, ni v zvezi z mojim srcem," sem mu odgovoril sredi poznega popoldneva, ki je sledil pikardijskemu večeru in noči, čeprav bi mu lahko odgovoril tudi pritrdilno. Kati je bila v najtesnejši povezavi z mojim srcem in telefoniral sem mu zaradi nje. Ko sem se zjutraj zbudil v starem fotelju, pokrit z Balelijino jopico, je bil že zdavnaj dan. In to lep poletni dan s tistim brezmadežnim nebom, ki nastane po nevihtah. Stopil sem na vrt. Trava je bila še mokra od dežja. Pogledal sem pred hišo, tam je stal le svetlozelen citroen. In Simonov avto? sem se začudil. "Simon je odšel," je rekla Baleli, ko sem se vrnil v hišo. Kuhala je kavo in mi kazala hrbet. "In Kati?" sem vprašal in zadržal dih. "Spi," je odvrnila. Spala je v moji postelji, med lanenimi rjuhami. Pokrita je bila do vratu. Imela orošeno čelo in rdeča madeža na licih. Njena rumena obleka, mokra in zmečkana, je ležala na moji pisalni mizi. Odšla sva še isto jutro. Kati je tresel mraz in bila je črna pod očmi. "V Parizu bom poklical zdravnika," sem ji rekel odsotno. "Zgubila sem čebelo," je zamrmrala. "Čebelo?" "Moj uhan ..." In to je bilo tudi vse, kar sva izgovorila v avtu do Pariza. Eli Benjamin je prišel proti večeru. Peljal sem ga do polkroglaste sobe s kupolo in ju pustil sama. Počakal sem ga v delovni sobi. "Ne vem, kaj ji je, vaši ..." "Kati," sem odvrnil. "Vsekakor ima hudo vročino. In bojim se, da bo še narasla," je rekel. Ko mi je na vratih stisnil roko, je dodal: "Za zdaj je morda celo bolje tako. Vročina je lahko tudi blagodejna ..."

30. Kako je rekel? Blagodejna? V tistih dneh, ko je Kati zbolela, ko jo je stresal mraz, da nisem več vedel, s čim jo pokriti in jo je hkrati kuhala vročica, mi je ena izmed poljudnoznanstvenih revij visoke naklade poslala vprašalnik, ki je bil po njenih uvodnih besedah namenjen peščici pisateljev, ki imajo "poseben smisel za človeško dušo in njene različne manifestacije", na podlagi katerih bodo "tudi z druge strani, ki ni znanost, osvetlili vprašanje, ki ga obravnavajo in ki je: sreča". Vprašalnik je vseboval eno samo vprašanje: "Kaj je za vas sreča?" Mislim, da mi ni treba posebej poudarjati, da v navadnih okoliščinah nikoli ne bi odgovoril na podobno iniciativo. A ti dnevi Katijine bolezni, to niso bile navadne okoliščine. V teh dnevih, od obiska Elija Benjamina naprej, sta se kot med ciklonom zamajala čas

in prostor. Čas niso bile več ure, ki so se stekale druga v drugo in sestavljale prvi dan, drugi dan ... Čas ni bilo sledenje soncu in njegovi vsakdanji revoluciji. Čas je postal Katijina koža na moji, znoj, ki je vrel iz nje, njeni vlažni lasje, ki so mi padali na obraz, njene roke, ki so se me oprijemale in mi nemirno gladile sence, njen nabrekli trebuh, jogurt, ki ji ga je uspelo pojedsti, čaj, ki ga je končno popila ... Prostor je bila stožčasta kupola, v katere svod sem se oziral kot v novo nebo. "Tibor ... Ne pusti me same!" me je poklicala, ko sem se poslovil od Elija Benjamina. Po balkonu arteriji sem stopil do polkroglaste sobe s kupolo. Ležala je narobe obrnjena, z glavo tam, kjer ima po navadi noge, pokrita do ušes, stisnjena v klobčič. Začel sem pobirati njene obleke, ki so ležale po tleh. Tisto z rdečimi tulipani. Jopico, ki jo je nosila zraven. Hlače, spodnje hlače. Knjige, sicer naložene druga na drugo, papirje. Celo posušen ogrizek ... Kako neverjetno neredno dekle, sem si rekel in se začudil sam pri sebi: prvič se mi je zgodilo, da sem jo imenoval dekle. "Tibor, ulezi se k meni ..." je zašepetala izpod rjuhe. Ali sem prav slišal? Stopil sem do postelje, se usedel na rob. "Tibor ... Stisni se k meni ..." Za hip sem se z očmi oprijel prejaste rastline brez korenin, ki se je, odkar je tu, vidno razrasla. Nato sem se sklonil in si začel odvezovati čevlje. Čutil sem, kako mi buta srce. "Ne, ne ... Pusti čevlje ... Sleci srajco ..." "Kati ? ..." sem zašepetal bolj sebi kot njej in se vzravnal. Odgrnila je rjuho. Pred mano, na dosegu roke, je ležalo njeno telo, oblečeno le v smešne, prevelike spodnje hlače. Zagledal sem se ji v sloke rame plavalke na dolge proge. V prsi, kjer sta se beli ovčici stiskali druga k drugi, v drobno čokoladno znamenje na eni izmed njih, v izbočen, napet trebuh, v popek kot temnejši gumb ... Za hip sem priprl oči pred medeno svetlobo njene kože. Šele nato sem opazil, da to telo vendar drhti, se trese od vročice in mraza. Zagrabil sem rjuho in ga stisnil k sebi. Oklenila se me je z rokami, zapletla noge med moje. Odpel sem si srajco, jo zvelkel s sebe, spustil na tla. Prevalil sem se na hrbet in jo povlekel nase. Začutil sem težo njenega telesa na svojem. Dotik belih ovčic. Njeni lasje so se mi usuli na obraz. Z njenim obrazom ob svojem sem zaslišal, kako ji šklepetajo zobje. "Kati ... Kati ..." sem ponavljal. "Zebe me, Tibor. Tako zelo me zebe ..." mi je šepetala ob ušesu. Še bolj sem jo stisnil k sebi. "Saj si vendar goreča ..." sem jo gladil po hrbtu. "Zebe ... zebe ..." je ponavljala. Ne vem, koliko časa sva ostala tako zlepljena. Spomnim se,

da je stisk njenih rok počasi popustil, da so zobje nehali šklepetati, da je postajala težja in težja. Zaspala je, sem si rekel in ji previdno odstranil lase z oči. Z robom rjuhe sem ji obrisal potno čelo. Z jezikom sem zatipal njeno kožo na rami ... Gladko, milo, lepljivo, slano, sladko-slano ... Sicer se pa nisem premaknil, ne vem, koliko časa se nisem premaknil. Počasi nisem več čutil desne roke in v križu se je nastanila ostra bolečina. Tudi jaz sem se začel potiti, da nama je med trebuhoma drselo od izmenjave tekočin. Kati se je tu in tam zdrznila kot prestrašena žival in mi skoraj zdrsela iz rok. Zaječala je celo nekaj besed, ki jih nisem razumel. Morda sem za hip zaspal tudi jaz ... Ja, gotovo sem potonil v bliskovit, nem spanec in se malo pozneje prebudil od tega ječanja v neznanem jeziku.

31. Saj vendar govori rusko, sem si rekel. V teh svojih šklepetajočih sanjah govori rusko. Ali pa morda kakšen drug slovanski jezik ... Slovensko na primer, za ta jezik do nedavnega niti nisem vedel, da obstaja ... Z roko, ki sem jo še čutil, sem jo rahlo stisnil okrog ramen. Če povem po pravici, mi je bilo tisti hip popolnoma vseeno, v katerem jeziku sanja, ruskem, slovenskem, bolgarskem ... Kar mi ni bilo vseeno, edina stvar na svetu, za katero mi ni bilo vseeno, je bilo to njeno vroče telo, ki je ležalo na mojem, prepuščeno, drseče, tresoče, zaudarjajoče po pokvarjenih školjkah, in moja pripravljenost, da še naprej, kar naprej ostanem pod njo. Seveda sem vedel, da morava nekaj storiti, ustaviti to vročičnost. Aspirin, hladna voda, sok rdeče pese, Eli Benjamin ... sem tehtal. Kati je odprla oči, kot da me je slišala. Spogledala sva se v temi. Oči so ji žarele kot telo. Hotel sem jo poljubiti, na te goreče oči, na usta, na ovčici, na mokri trebuh ... Namesto poljubov sem jo odmaknil s sebe. Nenadoma se mi je mudilo, zelo mudilo. Vstal sem, v temi stopil do kopalnice, natočil vodo v kad. Veliko mlačne vode. Potem sem stopil ponjo. Kot dekletce sem jo vzel v naročje in jo odnesel v kopalnico. Snel sem ji tiste smešne hlače. "To niso spodnjice, ampak pižama ..." je zamrmrala in se usedla na rob kadi. Trikotnik njenih dlak je bil prav tako medene barve kot vse drugo. Kostonjevo medene. Ko se je ulegla v kad, se je napil vode in postal ugaslo bisernat. Splaknil sem ji obraz. S kosom frotirastega blaga sem ji namilil telo. Ognil sem se bisernatega trikotnika ... Zdaj gotovo ni bil čas za to, čeprav sem začutil trepet v rokah. Zaprla je oči in se prepustila vodi. Hotel sem ji oprati

tudi lase. "Ne, ne ... Moja glava ..." se je uprla. "Samo da jih splakneva," sem vztrajal. Ko sem ji le opral in splaknil lase, sem jo pustil nekaj hipov samo. V kuhinji sem pripravil skodelico tekočega jogurta, kos kruha z maslom in dva aspirina. Zamenjal sem ji rjuhe v postelji. Prezračil polkroglasto sobo s kupolo. Nato sem jo obrisal, ovil v svoj kopalni plašč. Položila mi je glavo na ramo. Videti je bila mirna in voljna. Peljal sem jo nazaj v polkroglasto sobo. V njenem neredu sem poskusil najti svežo pižamo. Potem sem ji prinesel svojo. Pomagal sem ji jo obleči. Ovcici sta se plaho napeli pod njo. Opazovala me je skoraj nejeverno. Ulegla se je v svežo posteljo. Potipal sem ji čelo. Še naprej je bila vroča ... Morda za spoznanje manj ... Recimo, za stopinjo ali dve manj ... Prinesel sem ji jogurt. Obrnila se je na drugo stran in se pokrila čez glavo. Ne vem, zakaj sem si vbil v glavo, da mora imeti nekaj v želodcu. Če že ne kruha z maslom, vsaj jogurt. Končno ga je le popila. Najprej nekaj kratkih požirkov in nato do konca. Pogladi sem jo po laseh. Bili so še vlažni, a mehki in ne več zlepljeni. Usedel sem se na rob postelje in jo prijel za roko. Pustila mi jo je in me še naprej gledala z bleščečimi očmi. Njena roka v moji je bila videti nebogljena in manjša kot v resnici. In bolj bela. Nohti so bili še zmeraj otroško postrženi. Obrnil sem jo na drugo stran in se zazrl v dlan, kot bi znal brati z nje. Za hip se mi je zazdelo, da je celo res tako. Da njena prva črta, tista tik nad začetkom prstov, črta srca, ki v nekem trenutku svojega risa izstopi iz neštetihi vijugastih otokov, postane jasna in gladka, pomeni srečanje z mano. Ko sem pozneje, ko je omahnila v dolg, globok, zdravilen spanec, na svoji pisalni mizi zagledal tisto vprašanje Nove Evreke o sreči, sem vzel v roke nalivno pero in brez daljšega razmisleka zapisal: Sreča je povišana telesna temperatura.

32. Katijina rekonvalescenca in z njo vnovična vzpostavitev časa in prostora in navadnega toka dogodkov, če lahko tako rečem, se je začela natanko ob pol štirih naslednjega dne, sredi najbolj vetrovnega popoldneva tega poletja, ki je gotovo oznanjal njegov prihodnji izdih. "Le od kod se je vzel ta veter?" so bile Katijine prve besede po umiku vročičnega ciklona. Obrnil sem se k njej. Njene oči so bile mirne in začudene, kot da prihajajo od daleč. Njena polt je spet dobila svojo medeno barvo. Kdo ve, koliko ur je prespala ... Deset, petnajst ... Tudi jaz sem se naspal. Pravzaprav že

dolgo nisem tako dobro spal kot to noč ali to jutro v postelji iz litega železa. Ko sem se zbudil, sem v nosnicah začutil vonj njenih las. Še bolj sem se jim približal: dihala je enakomerno, spokojno in spet dišala po breskvah. Obrnil sem se na hrbet in ostal nekaj časa negiben ob njej. Nato sem tihoma stopil iz postelje in jo pokril z rjuho. V kuhinji sem si skuhal kavo. Bil sem lačen kot že dolgo ne. Seveda, odbilo je poldan in niti spomnil se nisem več, kdaj sem zadnjič jedel. Stopil sem po kruh, mleko, sir, rogljiče, banane ... Vratarica, ki sem jo vse poletje nadlegoval z Benzovim izginotjem, mi je po dolgem času spet odzdravila. Ko sem pozajtrkoval, se oprhal, sveže oblekel, sem se s knjigo v roki namestil v fotelju pred Katijino posteljo. Zbudila se je torej začudena. Še nikoli mi ni postavila toliko vprašanj kot na prvi dan svoje rekonvalescence. Najrazličnejših: od nenadnega popoldanskega vetra, moje temnordeče pižame s črnimi črtami, v kateri se je prebudila, bolezní, ki jo je presenetila s svojo močjo, do Brahmsa, zakaj Lorenzo Bosco tako ekscesivno ljubi Brahmsa, kje sem srečal Baleli in – usoda, ali verjamem v usodo oziroma ali sta usoda in svobodna volja res tako zelo antagonistični, kot si predstavljamo, in ali ima po mojem usoda kar koli opraviti z bogom ... Predlagal sem ji, da bi igrala karte. Remi na primer ali kanasta sta gotovo najprimernejši dejavnosti na prvi dan okrevanja, sem izjavil. V predalih svoje delovne mize sem poiskal stare povoščene karte z motivom perzijske preproge na hrbtni strani, v resnici so bile Farkasove, in ji poskusil po svojih najboljših močeh odgovoriti na njena vprašanja. Tu in tam sva se spogledala izza njih. Kati je igrala skrajno resno, mrščila čelo nad svojimi kombinacijami, zmajevala z glavo in me hkrati pazljivo poslušala. Mrzel veter proti koncu avgusta, osemindvajsetega natanko, ki s tako močjo trese tistih nekaj dreves na ulici Balzac, ni nič izrednega. Na moje drugo pariško poletje, pred triintridesetimi leti, se je sredi junijskega popoldneva nenadoma stemnilo in usula se je debela ledena toča. Pločniki so se v nekaj minutah prekrili kot z orehi velikimi ledenimi frnikolami. Otroci so jih metali v zrak in mimoidoči trli z nogami. Njena bolezen je presenetila tudi mene. Od kod ta nenadna vročina? Eli Benjamin mi je zatrdil, da je bil njen vzrok morda viralen. Čeprav obstajajo tudi ljudje, vsaj slišal je že za take primere, ki si sami povzročijo hudo vročino. Vsekakor je bila zdaj za nama. Moja temnordeča pižama je, kot bi bila narejena zanjo ... Rokavi so sicer predolgi, hlačnice prav tako, a

barva ... Ta globoko vinska barva z medeno barvo njene kože ... Brahms? Ne, o Brahmsu nisem hotel govoriti. Brahms in Lorenzo Bosco sta namreč povezana s Simonom. In danes nisem hotel govoriti o Simonu. O čemer koli, komur koli, samo Simonu Ostermanu ne. Preslišal sem torej vprašanje o Simonu in se zagledal v svoje karte. Manjkala mi je srčna kraljica. Z Baleli sva se spoznala na dražbi. Na dražbi? V tistem času – katerem? – v času pred Baleli – sem rad hodil na dražbe. Usedel sem se med kupce in druge radovedneže in poslušal. Ja, poslušal. Dražbe so bile zame predvsem stvar ušesa. Ritma, tišin, napetosti, nenadnih pospeškov, trzljajev v glasu, skokov v prazno, v oči naključja, v odrešitev kladivca ... Sedemnajst tisoč, sedemnajst tisoč dvesto, sedemnajst tisoč tristo ... sedemnajst tisoč sedemsto ... Njen glas je bil kot obrušen kristal. Čist, jasen, oster, da bi lahko rezal z njim. Obrnil sem se in pogledal v njegovo smer. Elisabeth Béranger je bila mlada ženska z dolgim, ponosnim vratom, podolgovatimi zelenimi očmi in debelo kito svetlordečih las, ki ji je padala na prsi. Če si ne bi grizla spodnje ustnice, izpod katere so tu in tam zablislili zdravi, široki zobje, je najbrž ne bi počakal pri izhodu. Kati, zdaj si ti na vrsti ... Povej naprej, Tibor ... Njena zveržena ustnica ... Začutil sem nepremagljivo željo, da bi poljubil to lepo rdečelasko na usta in ji odrešil spodnjo ustnico. Samo to, nič drugega. Elisabeth Béranger pa je hotela vse: poroko, otroke, pohoštvo, srebrn pribor, čajni in kavin servis, izrezljano pinceto za koščke sladkorja ... Svobodna volja in usoda? Če se ne bi Baleli ravno takrat zagrizla v svojo spodnjo ustnico, si najbrž nikoli ne bi želel poljubiti njenega obraza, ki je s svojo strogo lepoto vzbujal strah in celo nelagodje. A Baleli je razumela najin poljub na mostu Aleksandra III. kot najbolj zanesljivo znamenje usode. Svobodna volja in usoda sta morda različni imeni za eno in isto, za ta tok, v katerega pademo in nas potegne za sabo. Bog nima nič opraviti ne z enim ne z drugim. In hkrati vse. Kajti bog je le drugo ime za človeka v človeku. O, Kati ...

33. Strmel sem v obraze pred sabo. V starejšo gospo s slamnikom, ki je živčno stiskala roke v pest. V mladeniča z žvečilnim gumijem. Moškega v sivem površniku, z zlato zapestnico in kosmatimi rokami. Žensko s pogoltno čeljustjo. Avtobus je moj laboratorij. Proga številka 31, Place de l'Etoile-Gare du Nord, drugi sedež ob oknu za voznikovim hrbtnom,

od koder se vidijo vsi sedeži, ki so obrnjeni v nasprotno smer od mojega. V avtobusu so moje misli najlahkotnejše in najdrznejše. Kadar ne vem, kako nadaljevati začeto poglavje, kadar se začenam ponavljati, kadar iščem novo zamisel, kadar mi primanjkuje intuicije, kadar ne vidim več pred sabo. Takrat se usedem na avtobus. Kot danes opoldne. Ko je avtobus zavil v ozko ulico Guya Moqueta, je začelo deževati. Po šipi ob mojem obrazu so polzele debele kaplje. Poskusil sem si obnoviti dogodke zadnjih ur. Natančno, drugega za drugim, ne da bi pozabil na najmanjšo podrobnost, ki velikokrat razodeva več, kot se zdi na prvi pogled. Hotel sem razumeti, od kod nenadna sprememba, scena, ki je izbruhnila med nama, in koliko je imel pri vsej stvari prste vmes tudi Simon Osterman. Kartala sva skoraj ves popoldan, dokler se ni stemnilo in sva morala prižgati luč. Kati je bila popolnoma zatopljena v igro, čeprav mi je hkrati postavljala vsa mogoča vprašanja, da se mi je zdelo, kot da ji pripovedujem zgodbe. Na primer tisto o lepi rdečelaski, hčerki znanega pariškega advokata Xaviera Bérangera, ki je živela na nabrežju Sene, imenovanem Quai Conti, in strastno ljubila predmete: stole, fotelje, komode, pisalne mize, skodelice, čajnike ... in pozneje odprla morda najlepšo, vsekakor pa najbolj presenetljivo trgovino s starinami, kar si jih je mogoče predstavljati. Nekega dne je na eni izmed svojih tedenskih dražb spoznala nekaj let starejšega moškega s svojeglavimi svetlokostanjevim lasmi, rahlo udrtimi sinjimi očmi in samozavestnim nasmehom okoli ust. Oblečen je bil v belo srajco in temnomoder suknjič. Čakal jo je pred vrati, z rokami v žepih. Kati je zamišljeno odložila karte na prsi. Stegnil sem roko k njej. Vzel sem ji karte iz rok in jih položil na tla. Moj bog, če zdaj pomislim, je bilo vse skupaj pravzaprav smešno, neokusno ... Moja roka, z izstopajočimi žilami in rjavkastimi madeži ... Moja roka, zmeraj drznejša na njenem brezmadežnem torzu, ki se je svetlikal izpod moške pižame ... Naenkrat me je zagrabila za zapestje in me odrinila s sebe. Začutil sem kipečo, brezobzirno moč njenega telesa in slepo, trdovratno, zariplo željo mojega, ki ni otrdela le v spodnjem delu trebuha, ampak se razlezla povsod, v noge, v roke, v obraz, celo v oči. "Tibor! Umakni se!" je kriknila s stisnjenimi ustnicami. Umaknil sem roke in ji položil glavo na trebuh. Poskusila se je premakniti, se izviti pritisku moje glave. Prijel sem jo za zapestji in ju trdo stisnil ob žimnico. Hotel sem – obupano, na vsak način – obdržati glavo na njenem trebuhu. Bojevala sva se zadihano,

a molče. Glavo na njenem trebuhu, na trebuhu ... sem si ponavljal in poskušal z vso močjo, kar sem je premogel, obvladati, umiriti njeno zvijajoče se telo. Znenada je napetost njenih mišic popustila. Trebuh se je udrl pod mano, kot da nima dna ... V naslednjem trenutku se mi je vse telo streslo v kratkem krču, in ne da bi čutilo vsaj kapljo slasti, iztisnilo iz sebe brizg svoje mlačne mlečnate tekočine ... Kati je nagnila glavo čez posteljo in razrahljala pesti. Zaprla je oči in dihala skozi usta. Tudi jaz sem zaprl oči in dihal skozi usta. Ko sem jih spet odprl in končno dvignil glavo z nje, je bila zunaj že trda noč. "Rada bi spala, Tibor," je rekla. In dodala: "Sama." Ko sem naslednji dan vstal, je bila že pokonci, oblečena, počesana, celo našminkana. "Kaj se dogaja?" sem vprašal skozi motne oči. "Nič," je odvrnila in se mi celo nasmehnila. Usedel sem se na izrezljan kanape, ki je prejel stal ob klavirju. Na sebi je imela obleko z rdečimi tulipani. Njeni lasje so bili speti s črnim žametnim trakom. Bila je bleda v obraz, shujšana po bolezni in hkrati lepša. Ja, bolezen jo je polepšala, sem si rekel. "Kam greš?" sem vprašal nenadoma. "Ven," je rekla. "Ven?" sem se začudil. Prekrižala je roke in se zazrla vame, kot da sem izrekel najhujšo neumnost. Najbrž je zmenjena s Simonom, me je spreletelo kot električni tok. Simon se je rad ljubil v jutranjih urah. Kadar je le mogel, mi je omenil, kako se je ta ali ona ženska – prva violinistka, flavtistka, ta ali oni soprano iz zбора, Olga van B., štiriinštiridesetletna novinarka iz Rotterdama, ki pripravlja knjigo o dirigentih in ga vdano čaka pri recepciji vsakega naslednjega hotela, Dunaj, Glasgow, Bruselj, Lille, Milan, Palermo ... androgina frizerka z dolgimi nogami – ob prvem svitu stisnila med njegove rjuhe. Zjutraj ali nič, je imel navado reči. Po koitusu je stopil pod prho. O slastna, žuboreča prha, je rekel ... In po prhi se je začel dan. In dan in večer sta bila namenjena eni sami stvari, ki se začneja z g in konča z a. Razumeš, Tibor? Popolnoma. Zjutraj ali nič, sem zamrmral samemu sebi. "Kaj si rekel?" je vprašala. Obrnil sem se in stopil proti vhodnim vratom. Dvakrat sem obrnil ključ v vratih in ga spravil v žep. Kati me je opazovala z druge strani hodnika. "Nikamor ne greš," sem rekel odločno in pomirljivo. "Dan in pol po vročinskem krču. Le kje imaš pamet?" "Ne v žepih kot ti ... Odpri vrata!" je zavpila. "Kati ... " sem jo hotel pomiriti. "Grušenjka!" me je popravila z ihto in zamahnila z roko. "Katarina. Kati ... Saj veš, da mislim le na tvoje dobro," sem rekel. Zasmejala se je na ves glas. Usedla se je na tla, si sezula

čevlje, ju drugega za drugim zabilisala proti meni in se še kar naprej smejala. Hotel sem se peljati še en krog. Še enkrat razmisliti: moja ejakulacija v prazno, občutek rezke bolečine, ki jo je spremljal, nelagodja in sramu, grobna tišina, ki je nastala med nama ... Ali je kaj zaslutila? Kaj je pomenil njen jutranji smeh na hodniku? Zaslíšal sem korake za sabo in opominjajoč, nosljav glas voznika: "Končna postaja, gospod."

34. Od dveh do treh in mukoma do pol štirih je najstrašnejši trenutek noči. Do dveh še zmeraj lahko upam, da bom vendar zaspal, da se bo pozno, a odrešilno začela noč in me vzela v svoje varstvo. In ob pol štirih se kljub najtrši temi že začinja dan. Delavci, vozniki avtobusov in metrojev, taksisti, pisatelji, tisti, ki pišejo zjutraj, prižgejo luči v svojih stanovanjih. Ob pol petih začnejo voziti avtobusi, proga osemindeset in sto petintrideset na aveniji pod mano. Ob petih gospod Jansen iz drugega nadstropja odpelje na sprehod svojo psico Jenny. Spustita se proti palači Rothschild in izgineta za ovinkom ulice Foubourg Saint Honoré. Čez dobrih petnajst minut se spet prikažeta na ulici Balzac. Jenny se ubogljivo ustavi pred vhodnimi vrati naše hiše in čaka, da ji gospod Jansen odpre. A od dveh do treh in mukoma do polštirih sem sam na svetu. Izločen, izvržen iz spečega človeštva. Ta ura in pol je moje temno brezno. V njegovi neusmiljeni soteski sem iz oči v oči s samim sabo. Med njegovimi hladnimi stenami si nimam kam uiti. R. A. Tibor pred R. A. Tiborjem, bi rekla Baleli. Kako se pozabiti? Kako vsaj za nekaj odrešilnih ur ne več vedeti zase? Kadar ugasne še zadnja luč na sosednji aveniji, kadar ni več slišati niti koraka slučajnega nočnega sprehajalca, mojega edinega brata, kadar me tesnoba in skrajna utrujenost zagrabitava za vrat, zatipam pod blazino. Morphylon, Hypovan, Noctalia ... so imena mojih osovražanih rešiteljic. Z njihovo težko roko vsaj za nekaj ur potonem v pozabo. Življenje ni nepretrgana premica. Jutri bo nov dan. Od dveh do treh in počasi do pol štirih ... Ob petih se prikažeta gospod Jansen in Jenny ... Iz polkroglaste sobe s kupolo opazim, kako se spustita po ulici Balzac. Kati se obrne v postelji in zaihti v jutranjem snu. Kati je spremenila ne le moje dni, ampak tudi moje noči. Od dveh do treh in po kapljah do pol štirih je še zmeraj najgloblji trenutek noči. Brezno, soteska ... Le da ne srepim več v svoje lastno obličje, v svoje motno dno in ta neomahljivi proces razkrajanja, ki mu rečemo življenje. Na licu mojega

odseva v nočnem ogledalu stoji Kati. Kamor koli pogledam, jo vidim. Ko zaprem oči, se sprehaja pred mano. Sem in tja pred mojimi očmi ... Kati v mlačni kopeli ... Kati s svojimi novimi očali ... Kati v rumeni obleki iz svilenega tafta ... Kati, ki mi med smehom nejeverno, izzivalno vrže v obraz z druge strani hodnika: Pa ne, da me misliš zakleniti, Tibor? Včasih omahnem v sen brez intervencije svojih ljubih sovražnic in presenečen ugotovim, da sta Jansen in Jenny že nekaj časa doma. Sicer pa stopim po balkonu arteriji do polkroglaste sobe s kupolo. Neslišno porinem priprta vrata. Usedem se ob posteljo iz litega železa. Noč se mi začne redčiti pred očmi. Katijino telo se izlevi iz teme kot prikazen. Z vsakim dnem bolj razpoznavno, zaupno, pričakovano kot refren. Te stisnjene rame, ta dolga podlaket, krčevito ovita okrog ene izmed njih, obraz, skrit v laseh, eno koleno skrčeno ob trebuhu in drugo, stegnjeno, tako da stopalo gleda izpod rjuhe. Ta dih kot dolga gugalnica, ki se odriva v zrak in tu in tam zatrepeta, kot bi se hotela iztrgati iz napete vrvi. To njeno govorjenje v spanju, bolj podobno ječanju, po navadi v istem neznanem jeziku, ki ga ne razumem niti besede. Vsakič znova napnem uho. Vsakič znova poskušam ujeti neznane zvoke. Moja ljuba Slovenka, ji rečem nemočno.

35. Nisem je mislil zapreti. Ko ne bi bila zabrisala vame tistih svojih rdečih čevljev, izmed katerih mi je eden priletel v stegno in drugi v češnjevo omaro ob vratih, ko se ne bi bila pri tem tako kljubovalno smejala in me izzivalno vprašala, ali je ne nameravam slučajno zakleniti, tega najbrž ne bi storil. Poskušal bi jo spametovati ali ji kako drugače preprečiti odhod z doma. Razložil bi ji, kako visoka je bila njena temperatura, da sem se na trenutke ustrašil zanjo. Takrat na primer, ko je zaspala na meni ali ko sem jo skopal v mlačni vodi. Da tako močna vročina lahko pusti nepredvidljive posledice, kdo ve. Poklical bi celo Elija Benjamina in ga prosil, naj ji svetuje nekajdnevno rekonvalescenco. Posteljo, ali vsaj siesto, lahko hrano, vitamin C ... Predlagal bi ji nove igre, nove zgodbe, skupno branje, dobro kosilo, kar koli. A Kati je srepela vame kot v nasprotnika, ki ga bo tako ali drugače že premagala. Kot v visok zid, ki ga bo treba preplezati, za katerim stojita široka cesta in Simon Osterman. Stopil sem proti njej. "Če tako hočeš ..." sem rekel na videz mirno, čeprav mi je vrelo v glavi. Skoraj sem jo prekoračil, odprl vrata v kuhinjo in jih zaloputnil za sabo.

Smrkava deklina. Smrkava deklina. Trikrat smrkava, sem si ponavljal, medtem ko sem si pripravljaval kavo. Niti kave še nisem popil, sem pomislil in se spomnil Eme. Ema bi mi v tej uri kuhala že drugo. Potrkala bi na vrata moje delovne sobe. Marie-Helène bi položila brado na podprte roke. Ema bi neslišno stopila do mize in odložila kavo z obema skodelicama na skrajni desni rob. Komaj opazno bi pokimala z glavo in se za hip ozrla vame s svojimi brezkončnimi očmi: kava je še vroča, a sveža, pravkar namleta, v hladilniku je nekaj hladnega mesa za večerjo, sir, kruh, ne pozabite na svoje tablete, lep dan vam želim, gospod Tibor ... Moja kava ni tako dobra kot Emina. Že zato ne, ker jo Kati kupuje v prvem supermarketu, ki ji pade pod roke. Kot vse drugo, če sploh kupuje. Deklina, sem spet zamrmral. Le od kod se je vzela? In kaj zdaj počne na tleh sredi hodnika? Bosa, v svoji rožasti obleki, pripravljena ... Stopil sem do vrat in prisluhlil. Nič ... Tišina, kot da je ni. Natočil sem si kavo. Nekaj moram ukreniti. V zvezi z njo seveda. Razmisliti, kje sem skrenil s poti, in znova stopiti nanjo ... Poklicati Simona. Že dolgo se nisva videla. Pikardijo kot tudi tisti skupni aprilski popoldan v mestni hiši seveda odštejem. Zares videla, tako kot je bilo v najini navadi. Skupaj kositi, v odmoru med vajama, na hitro, včasih tudi stoje, ostrige, rženi kruh, klobasice in belo vino, in potem stopiti po najini temni uličici med restavracijo in teatrom. Kako si, Tibor, ne veselim se več časa pred sabo, in ti, Simon, jaz se ne znam ustaviti, ne vem, kaj me žene, jutri igram Brahmsa, najinega, se spomniš, mhm ... slab si videti, pazi nase, Tibor, ukreni kaj, s kom se bom videval, če ne s tabo, oh, Simon, jaz se ne bi vznemirjal na tvojem mestu, vsi ti ljudje okoli tebe ... pa ne, da si pozabil, Tibor: leopard, kuna, kuna zlatica, jazbec, R. A Tibor in jaz ... Ja, poklicati Simona. Še danes. Stopiti z njim po najini ulici, tistih tristo metrov odkritosti med nama. Ozka, vijugasta, zatohla, senčna, pozabljena ulica. Simon, za Kati gre, pusti jo pri miru, prosim, Kati ni ženska zate, tudi če odmislniva, da je moja ... ja, moja, ne vem, kako naj rečem drugače ... Pozabiva, kar se je zgodilo v Pikardiji, stvari se pač zgodijo, a obljubi mi, da dvigneš roke z nje, in ne samo roke ... Simon, obljubi. Ja, to je vse. Obljubi.

36. Najin hišni pripor, ki je trajal dva dolga dneva, se je spremenil v pravo vojno med nama, v dvoboj, v kdo bo koga. V teh dveh dneh sva

preskusila vsak svojo taktiko, strategijo in orožje. Kati svojo odločnost, trdoživost, zvičajnost, sposobnost bliskovitega odziva in presoje položaja, a tudi nepotrebno trmo in nerazumljivo občutljivost za popolnoma postranske stvari. Jaz prav tako odločnost, manjšo trdoživost, sposobnost odziva in presoje položaja, a tudi nekakšen občutek za humor in predvsem za irealnost, ki sta lahko v skrajnih situacijah izredno dobrodošla. V teh dveh dneh sva zaznamovala vsak svoje ozemlje in v daljavi ugledala demarkacijsko črto med nama oziroma tisto skrajno točko, do katere se lahko spustiva. In v teh dneh od prvega jutranjega incidenta do večera naslednjega dne sva bolj kot v miru oziroma v najinih trenutkih obojestranske naklonjenosti, bližine, skupnosti, veselja in celo ljubezni začutila, da sva par. Ne par kot na primer gospod in gospa Jansen ali mlade dvojice, ki se v soboto popoldne spuščajo po Elizejskih poljanah. A kljub vsemu par. Po dveh dolgih dneh skrajne napetosti, katere prvo polovico je Kati preživela na hodniku in drugo v kopalnici. Obula si je čevlje s petami in štorkljala gor in dol po hodniku, jaz pa sem se namestil za svojo delovno mizo. Sicer pa se je kopala, umivala, šminkala, česala, dišavila, kot da je njen odhod eminenten. Po dveh dneh, v katerih ni pojedla niti koščka hrane in hujšala tako rekoč pred mojimi očmi. Po dveh dneh, v katerih se je delala, kot da se me izogiba, in hkrati naredila vse, da bi jo opazil in da bi mi šla čim bolj na živce. Po dveh dneh, v katerih sem ji sicer nehote, a vseeno, raztrgal obleko z rdečimi tulipani, tisto, v kateri je prišla v najino restavracijo z visečimi grozdi. Po dveh dneh, v katerih sva si izrekla tudi stvari, ki jih nisva mislila. Ona na primer: da sem star norec s kipečo domišljijo, za katero bi bilo koristneje, da jo uporabim tam, kjer je njeno mesto. Jaz: da se vrže v roke prvemu, ki ji pade pod roko. Ona: da je lahko biti ljubosumen na tako poceni način. Jaz: da je nevzgojena, da je očitno nihče ni nikoli pošteno okoli ušes, da si zato vse upa ... Po dveh dneh nenehne napetosti in skrajne utrujenosti, po tem zadnjem stavku, ki sem ga kot druge izrekel v kopalnici, v navalu jeze in nemoči, medtem ko je za nama pršela prha, se je Kati nenadoma obrnila k meni, me prijela za zapestje in rekla: "Nehajva, Tibor. Zdajle, takoj." Črna rožasta obleka je bila razparana po šivu na rokavih, tako da je obglavila dolg tulipan in da je bila Katijina rama na tem mestu razgaljena. Njen obraz je postal resen, skoraj prestrašen in stisk njene roke na mojem zapestju zmeraj močnejši. Ne vem zakaj, zaradi te razgaljene

rame, njenega izraza na obrazu, utrujenosti, ali česa drugega, res ne vem, vsekakor sem jo znenada, ne da bi jo opozoril, potisnil pod šelestečo prho in tudi sam stopil podnjo. Kati je od presenečenja zastal dih. Po teh dveh neskončnih dnevih vojne med nama sva s Kati stala pod pršečo prho v moji kopalnici. Topla voda je padala na naju kot odrešujoč dež. V hipu sva postala mokra. Katijini lasje, obraz, razgaljena rama ... tulipani na njeni obleki so se plaho skrčili, stisnili pod nenadno ploho ... Moja srajca, hlače ... nogavice, ki so se napojile v luži pod najinimi nogami ... Pogladi sem jo po laseh, ji brisal vodo z obraza ... Po teh dveh mučnih, vojskujočih dnevih sem se smejal jaz ... Brisal sem jo po očeh in čelu in se smejal ... Kati pa je bila še kar naprej nerazumljivo resna ... Za hip se mi je zdelo, da se celo joče ... da so kaplje, ki ji polzijo po obrazu, toplejše, gostejše od vode, ki je šumela na naju ... Ja, za hip se mi je zdelo, da joče ...

37. Stegnil sem roko in zaprl pipo za Katijinim hrbtom. Najin dež se je ustavil v trenutku, mokrota pa je še kar naprej odtekala z naju. Še enkrat sem ji otrl lase in obraz in vrat. Z roko sem ji kot nehote zdrsnil do gole rame. "Kati, jutri greva kupit novo obleko. Natančno tako, prav?" Zmajala je z glavo. "Zakaj ne?" sem se začudil. "Ker sem jo kupila v Lillu. Na boljšem trgu," se je končno le nasmehnila. "V Lillu? Nič hudega ... Greva pač v Lille ..." sem rekel in ji poljubil golo ramo. "Lille, Lille ... Le kaj si delala v Lillu? Kaj človek dela v Lillu ..." sem govoril in ji še kar naprej poljubljal ramo. Kati ni odgovorila, ampak se je stisnila k meni. O mojbog, Lille je postal čudežna beseda, sezam. Začutil sem njeni ovčici, nič plahi, temveč trdi in kipeči pod mokro tkanino. Začutil sem trebuh, prav tako trd in plosk, ki se je prisesal na mojega. Začutil sem stegna in fluid, ki se je dvigoval po njih kot po kanalih z enim samim izlivom. Katijin dih je postal grlen, skoraj hropeč ... Obrnil sem se in prižgal luč, medeninasto svetilko v obliki zvezde iz Maroka, z nešetimi luknjami, skozi katero je sijala svetloba kot skozi sito. Ko sem se obrnil nazaj h Kati, je bila pod prho te presejane svetlobe, v mokri obleki, ki se je je oprijemala, kot da je njena druga koža, in predvsem s to razgaljeno ramo najbolj zapeljiva kreatura, kar sem jih kdaj videl. Približal sem se ji, da sem začutil njeno sapo na vratu in prsih, zagrabil mokro tkanino na rokavu in jo z enim samim zamahom pretrgal na dvoje. Kati se je zasmejala, iz dna grla,

in mi začela odpenjati srajco. Pomagal sem ji, da je šlo hitreje ... Z roko sem ji segel med noge, kjer je bila toplo, lepljivo mokra. Dvignil sem jo, z mednožjem na svoji lakti, da je zastokala. Dvignil, jo pritisnil ob steno, jo vzela vase, ne, ona me je vzela vase, jaz, ona, jaz, ona ... Šepetal sem ji na ušesa, neumnosti, obscenosti, Lille, kaj si delala v Lillu, Kati, Katarina, ljubica ... Bila sva zmeraj bolj vroča, med najinima trebuhoma je začelo drseti kot tisto noč med Katijino vročico ... Kati je dobivala zmeraj bolj nedoločen izraz na obrazu ... In iz njenega grla so prihajali zmeraj bolj globoki in hropeči glasovi ... Postajala je težja, širša, vedno bolj razpuščena v mojih rokah ... Dokler ni kriknila kot ptice v Pikardiji ... isti nečloveški krik. Tudi jaz sem kriknil, takoj za njo. Nekaj časa je ostala prilepljena name in se odpočivala v mojem naročju. "O, Tibor," mi je zašepetala v uho. Hotela je nekaj dodati, a se je očitno premislila in mi položila glavo na ramena. Odmaknil sem jo od stene in jo postavil na tla. Obema so se tresle noge. Šele zdaj sva se zares spogledala. Šele zdaj sem opazil, da je Kati manjša, kot se mi je zdela doslej. Bosa mi je segala največ do brade. Pomaknil sem se do nje. Ja, natanko do brade. Ta razlika v velikosti pri ženskah – da se pomanjšajo, kadar stopijo iz visokih pet – me je zmeraj nekako ganila. Dvignil sem jo z obema rokama in jo pridržal ob sebi, tako da sva si bila končno iz oči v oči. "Moja deklica ..." sem rekel. Kati se je spet zasmejala, a tokrat veselo, žuboreče, da sem se spomnil najinega belega cveta, ki se je zibal na Seni. "Spusti me ..." je zašepetala. "O ne, ne bom ..." sem zašepetal tudi jaz. "Spusti me, Tibor ... Spusti ... Saj vidiš, da ne morem dihati ..." "Nič hudega, Kati ... Dokler sem jaz s tabo ..." Končno sem jo le postavil na tla. Globoko je izdihnila. "Saj si čisto nor ..." je zamrmrala, se sklonila, pobrala najina mokra oblačila in jih položila na pralni stroj. "Jutri greva v Lille," sem rekel.

38. Naslednji dan se je začela jesen. Sedel sem za svojo delovno mizo in jo opazoval skozi okno. Moj kos neba je bil temnomoder in čist. Svetloba je v nekaj dneh postala intenzivnejša in gostejša. Tistih nekaj dreves pod mano je začenjalo izgubljeni liste. Tu in tam je kakšen celo priplaval mimo mojega okna, kot da je zašel v vetru oziroma izgubil svoj neznatni občutek težnosti. Vsak nov letni čas je v meni zbudil občutek nelagodja. Koliko novih jeseni in novih zim sem že pričakal? Koliko upov in pričakovanj

sem položil v te pregibe časa? Kot bi vsakič znova lahko iztisnili kaj novega, intenzivnejšega iz njih? Kot bi se čas z leti gostil in ne redčil? Okoli desetih me je poklical Farkas. Kako si? Zakaj nič ne pokličeš? In srna? Kako je s srno? Ali kaj delaš? Ja, ali kaj delaš? Saj veš, kaj mislim s tem? Da že nekaj let nisi nič napisal, levji brat ... Ja, nič ... Članek v časopisu tu in tam, intervju ... je toliko kot nič. Kdo danes ne piše člankov? Nova Nova Heloiza je imela uspeh, nič ne rečem ... A Agatin nasmeh se ni dobro prodajal ... Prekompliciran, kot sem ti rekel na samem začetku. Ali se spomniš, kaj si govoril pred leti? Ja, pred leti, ne vem več natanko ... Ljubezenski roman, si rekel, dve osebi, on in ona, z nekaj silhuetami v ozadju ... Skrajno preprosto: on in ona ... Knjiga, ki jo človek vzame v roke in ne spusti več ... In ko jo odloži, ko pogleda okoli sebe, kot da je prispel od kdove kod, jo spet vzame v roko in še enkrat prebere od začetka do konca. Ali se spomniš, levji brat? Ne, ne spomnim se, sem pomislil, ko sem odložil slušalko in se spet zagledal v papirje pred sabo. Res se ne spomnim. Sicer je pa vseeno. Kar ni vseeno, je ta nova jesen in dejstvo, da s Kati ne greva v Lille. Zagledal sem se v zadnje besede na prejšnji strani. "Jutri greva v Lille." V kakšen Lille neki? Čeprav sem res izgovoril ta stavek. Ves začetni dialog je popolnoma eksakten. Res sem zaprl pipo za njenim hrbtom in voda je končno nehala pršeti na naju. Res sem ji otrl lase in obraz. Tudi njene razgaljene rame, ki me je privlačila kot magnet, sem se dotaknil. Njena koža je bila neverjetno gladka ... Predlagal sem ji, da bi šla naslednji dan kupit novo obleko. In res je zmajala z glavo in nato povedala, da jo je kupila v Lillu. "Geva v Lille," sem rekel. Vse to je res. In navsezadnje tista medeninasta svetilka v obliki zvezde, ki sem jo kupil v Maroku in katere svetloba je posebej milostna, res visi v kopalnici. In to je vse. Vse drugo namreč ni res. Vse drugo sem si izmislil in svojo vlažno izmišljijo tudi zapisal. Poglavlje sedemintrideset. Ljubezenski prizor v kopalnici. Edini resnični ljubezenski prizor v vsem romanu. Celo drzen, žgoč, čeprav pod curkom mlačne vode. Ki se konča kot nov začetek. "Moja deklica ... Jutri greva v Lille." V resnici "Lille" ni bil najina magična beseda, vsemogočen sezam ali nov začetek. Kati je izstopila izpod prhe, zgrabila je prvo brisačo, ki ji je prišla pod roko, in se ovila vanjo. "Lahko noč," je rekla in me pustila samega. Lahko noč. Lahko noč ... V tej noči, medtem ko je Kati spala v svoji postelji iz litega železa in sem jaz pisal svoje

sedemintrideseto poglavje, sem dokončno spoznal, da se nikoli ne bova ljubila. Da se nikoli ne bova ljubila kot v tem kratkem sedemintridesetem poglavju. Morda drugače ... nisem še vedel kako, a vsekakor ne kot ta moški in ta ženska pod njunim odrešujočim dežjem, sem si rekel in sklenil, da bom obdržal sedemintrideseto poglavje kot spomin, relikvijo ljubezenskega akta, ki ga ni bilo.